

Evidencijski broj / Article ID:

19320649

Vrsta novine / Frequency:

Tjedna / Weekly

Zemlja porijekla / Country of origin:

Hrvatska / Croatia

Rubrika / Section:

OTS:

Pisac u lovu na Hollywood

Bosansko-američki književnik **ALEKSANDAR HEMON**, koji je zbog korone morao odgoditi svoj dolazak u Rijeku na **Festival kratke priče**, otkriva kako napreduje snimanje četvrtog nastavka filma "Matrix", čiji scenarij potpisuje

tekst JOSIP JURČIĆ

N

aravno da mi nedostaju putovanja, ali gdje ići u ovakvim vremenima? Od ožujka se nisam maknuo 50 milja od Princeton-a - govori sarajevski književnik Aleksandar Hemon (56), koji posljednjih četvrt stoljeća živi i radi u SAD-u. Jedno od tih putovanja trebalo je biti u Hrvatsku, gdje je najavljen kao posebni gost 9. festivala **europske kratke priče**, no na kraju je umjesto avionom u Rijeku 4. listopada stigao virtualno - videopozivom. S prijateljem, književnikom Semezdinom Mehmedinovićem, otvorio je književnu manifestaciju koja će do 9. listopada okupiti brojne domaće i strane autore.

Hemon je u siječnju 1992. došao kao 27-godišnji mlađi novinar na višemjesečno upoznavanje Amerike, no kada je u proljeće počela opsada njegova rodnog grada, shvatio je da se nema kamo vratiti. Sa samo 300 dolara u džepu, otisao je prijatelju u Chicago, gdje nije imao ništa svoje, čak ni madrac na kojem bi spavao.

- Rano sam upoznao američki kapitalizam. Jedan od prvih poslova bio mi je u muzeju u Chicagu, gdje sam prodavao knjige. Kako bih dobio pravo na zdravstveno osiguranje i odmor, morao sam raditi 40 sati tjedno, a oni su me stalno držali na 39 radnih sati. Bili su jako pažljivi da ne ostvarim uvjete - govori Hemon. Kako bi zaradio za stanarinu, znao je raditi mjesec i pol bez slobodnog dana, a posebno se nasmije kada se prisjeti da je u jednom restoranu radio sendviče, ali kako nije bio spretan s nožem te bi se često porezao, brzo su ga prebacili na novi posao.

Tijekom godina se s manualnih poslova prebacio na pisanje te postao respektabilan suvre-

FOTOGRAFIJE: PROFIMEDIA (1) I GETTY IMAGES/GULIVER (2)

Nastavak uspješnog blockbusta u Berlinu snimaju Carrie Ann Moss i Keanu Reeves (1). Hemon s redateljima filma Lanom i Andyjem Wachowskim, koji je u međuvremenu postao Lilly (2)

Evidencijski broj / Article ID:

19320649

Vrsta novine / Frequency:

Tjedna / Weekly

Zemlja porijekla / Country of origin:

Hrvatska / Croatia

Rubrika / Section:

OTS:

meni američki pisac, redoviti suradnik uglednih magazina poput The New Yorkera i Esquirea te dnevnika The New York Times. Nakon što je trinaest godina živio u Chicagu, posljednje dvije na Sveučilištu Princeton predaje kreativno pisanje i pisanje scenarija, a ovih mjeseci u fokusu je i kao jedan od scenarista četvrtog nastavka uspješnog znanstveno-fantastičnog serijala "Matrix".

- Lana i Lilly Wachowski, redateljice originalne trilogije "Matrix", odrasle su i žive u Chicagu. Upoznali smo se kada su radile jedan projekt o gradu te su me, zajedno s brojnim drugim ljudima, intervjuirale. Često smo se vidali jer je njihov studio bio desetak minuta hoda od mojeg stana. Kada su počeli snimati "Atlas oblaka" prema romanu Davida Mitchell-a, predložio sam im da napišem reportažu sa snimanja za tjednik New Yorker. Njima se to svidjelo i počeli smo se intenzivnije družiti. Kada se Lilly više nije htjela baviti filmom, David i ja smo počeli raditi s Lanom. Ona je čitala naše knjige, kako su joj se svidjele i željele je suradivati s nama te smo počeli zajedno radi-

ti - opisao je Hemon kako je došao u priliku da radi na novom "Matrixu", koji se, uz sudjelovanje glavnih zvijezda Keanua Reevesa i Carrie-Anne Moss, posljednjih mjeseci snima u Berlinu.

Hemon je poznat kao pisac koji u svojim djelima ne bježi od autobiografskih elemenata. Naprotiv, vrlo rado poseže za svojom prošlošću te kopira po sretnim i bolnim sjećanjima. Objavio je niz eseja o svojem odrastanju u Sarajevu i životu u Chicagu, ali i knjigu o sudbini svojih roditelja, koji su ratno Sarajevo zamijenili životom u Kanadi, no najteži tekst koji je ikada napisao bez sumnje je onaj o smrti svoje jednogodišnje kćeri Isabel.

- Da se bojim pisati o teškim stvarima, orijentirao bih se na komercijalnu književnost. Puno više bih zaradivao i vjerujatno bi mi bilo lakše u životu. No, meni je književnost način na koji sudjelujem u svijetu, zato je i sve o čemu pišem na neki način teško za mene. Ako nije teško, nema razloga da o tome pišem. I tekst o Isabeli bio je bolan, ali ni izbliza koliko stvarno iskustvo kroz koje je prošla cijela obitelj - govori Hemon.

Suprugu, fotografkinju Teri Boyd, upoznao je 2005. tijekom zajedničkog rada na knjizi o Chicagu. Dvije godine kasnije su se vjenčali i dobili djecu - Ellu i Isabel, kojoj je sa samo devet mjeseci dijagnosticiran tumor na mozgu. Preminula je 108 dana kasnije.

- Koliko god je bilo teško, supruga i ja nismo ni u jednom trenutku bili paralizirani. Bili smo bespomoćni i nesretni, što jedino možete i biti kada se suočite s tom bolesti, ali nikada paralizirani. Nismo sjedili i gledali u zid. Život zahtijeva da budete u njemu, pogotovo zbog druge kćeri, a danas i najmlađe Esther, koja se rodila nakon što je Isabel preminula - kaže pisac čiji je esej "Akvarij", u kojem opisuje događaje oko kćerine smrti, bio nominiran za prestižnu nagradu National Magazine.

O svojim sljedećim projektima ne voli pričati, jer kao i svaki pravi pripovjedač priča ne voli predstavljati ono nezaokruženo djelo, no jedno je sasvim sigurno - i dalje će najveću inspiraciju erpit iz života oko sebe. ■